

Stockholm den 12 december 2013

R-2013/1924

Till Justitiedepartementet

Ju2013/6806/L4

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 15 oktober 2013 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian Vem ska göra vad? – Om fördelningen av arbetsuppgifter mellan polisens anställda (Ds 2013:64).

Advokatsamfundet har tidigare yttrat sig över flera förslag som berör polisens verksamhet, t.ex. avseende polismyndigheters volontärverksamhet¹ och över den omorganisation som polisen i dag står inför.²

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i huvudsak ingen erinran mot de förslag som presenteras i promemorian, men vill särskilt göra vissa påpekanden och reflektioner.

Allmänna synpunkter

I promemorian redovisas vilka arbetsuppgifter som anses kräva en polismans kompetens, liksom det behov som föreligger att låta civilanställda personer utföra polisiära arbetsuppgifter i vissa fall.

---

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 2 juni 2008 över promemorian Förordningsändringar avseende polismyndigheters volontärverksamhet.

² Se Advokatsamfundets remissyttrande den 10 juli 2012 över Polisorganisationskommitténs betänkande En sammanhållen svensk polis (SOU 2012:13), samt den 12 mars 2013 över betänkandena En tydligare organisation för Säkerhetspolisen (SOU 2012:77) och En sammanhållen svensk polis – följdändringar i författningar (SOU 2012:78).

Det är självfallet av stor vikt att personal på polismyndigheten, såväl poliser som civilanställda, har bästa möjliga kompetens och är lämpliga för uppdraget. Särskilt viktigt är det att personer som utför polisiära uppgifter har erforderliga yrkeskvalifikationer och utför sina uppgifter på ett sakkunnigt och omdömesgillt sätt. Detta är viktigt för allmänhetens förtroende för polisen och polisens legitimitet, men även från ett rättssäkerhetsperspektiv, eftersom polismän håller i förhör, i vissa fall leder förundersökningar och ofta åberopas som bevispersoner i brottmålsprocesser.

Advokatsamfundet anser att det finns fog för att låta civilanställda i vissa fall få utföra polisiära uppgifter, dock endast om omdöme och kompetens kan bibehållas. Därutöver måste enligt Advokatsamfundets uppfattning en sådan förändring också innebära att brottsutredningsverksamheten förblir både effektiv och rättssäker.

Det har i promemorian konstaterats att det ligger utanför uppdraget att överväga frågan om även Ekobrottsmyndighetens anställda som saknar polismans kompetens bör omfattas av 33 kap. 6 § andra stycket rättegångsbalken (s. 205). Advokatsamfundet anser det angeläget att denna fråga uppmärksammas inom ramen för det fortsatta lagstiftningsarbetet.

I övrigt har Advokatsamfundet följande särskilda synpunkter.

Särskilt om trafikövervakningsverksamheten

Utredningen föreslår utökade befogenheter för polisens bilinspektörer när det gäller övervakning av den yrkesmässiga trafiken på väg. Advokatsamfundet delar utredningens förslag att ökade befogenheter för bilinspektörer skulle medföra att trafikverksamheten blir mer effektiv. Dock är uppgifter såsom omhändertagande av registrerings- och saluvagnsskyltar, förbud mot fortsatt färd och tillträde till körkortspliktigt fordon, typiskt sätt förenade med vissa risker för tjänstemän utan polisiära befogenheter. Advokatsamfundet vill därför peka på att bilinspektörer kan komma att hamna i situationer där tvångsmedel kan behöva användas, vilket skulle tyda på att förslaget i detta avseende inte skulle införas. I vart fall bör frågan om bibehållen polismans kompetens eller inte i fråga om trafikövervakningsverksamhet, analyseras ytterligare under det fortsatta beredningsarbetet.

Särskilt om utredningsverksamheten

Beträffande utredningens förslag att låta civil personal i större utsträckning leda förundersökningar och hålla förhör, finns det både kompetens- och rättssäkerhetsaspekter som är viktiga att beakta.

Enligt Advokatsamfundets uppfattning kan kvalificerade civilanställda, med exempelvis en juridisk utbildning, vara minst lika duktiga på att hålla förhör som poliser. Enligt vad Advokatsamfundet har erfarit har detta också visat sig tydligt när

det t.ex. gäller utredningar rörande misstänkt ekonomisk brottslighet, där kompetensen och effektiviteten i utredningarna har förbättrats sedan Skatteverkets skattebrottsenheter skapades för utredningsverksamhet, m.m.

Det bör dock understrykas att ett införande av möjligheten för civilanställda utan polisiära befogenheter att hålla förhör under förundersökning, inte får innebära att kvaliteten och effektiviteten på utredningen försämras. I förlängningen är det givetvis en viktig rättssäkerhetsfråga att brottsutredningar präglas av kompetens, objektivitet och lyhördhet för den misstänktes lagstadgade rättigheter. Särskilt framträdande är denna nödvändighet när det är fråga om allvarliga brottsmisstankar och frihetsberövanden.

Däremot ska självklart inte civilanställda utföra uppgifter som kan komma att kräva sådan våldsanvändning eller tvångsmedel, som endast polisman har befogenhet att utföra. Detta är viktigt både med hänsyn till den enskilde tjänstemannens personliga säkerhet, men också för att allmänhetens bild av polisen inte ska försämras.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Anne Ramberg